

Семинар №1. Пізнання як специфічний вид діяльності

План:

1. Розкрити зміст і сутність поняття «пізнання». Пізнання як відображення дійсності. Становлення теорії пізнання
2. Визначити способи духовного освоєння світу людиною та місце в них пізнання. Гносеологія про можливості пізнання світу людиною: агностицизм, скептицизм, оптимістичний гносеологізм та їх сутність.
3. Пізнання і практика.
4. Структура пізнання: визначити та охарактеризувати види (чуттєве, раціональне. Що означає сенсуалізм, а що означає раціоналізм?; міфологічне, релігійне, мистецьке) та рівні пізнання (теоретичний, емпіричний).
5. Яку роль відігравало пізнання в історії людства та у сучасному світі. Підкріпити конкретними прикладами.

У першому питанні студент повинен дати визначення поняття «пізнання», його сутнісні риси. Розкрити специфіку пізнання як відображення, процесу, діяльності та спілкування. Розкрити функції пізнання.

У другому питанні студент повинен розкрити усю різноманітність видів людської діяльності, але на початку треба визначити, що таке «**діяльність**». Визначити види діяльності: матеріальна (практична), духовна, духовно-практична. Розкрити способи духовно-практичного освоєння людиною світу: міфологія, релігія, філософія, мистецтво, наука. Показати їх взаємозв'язок.

Розкриваючи третє питання студент повинен визначити, що таке практика. Яку роль відіграє практика в процесі пізнання. Показати визначальну роль практики у пізнавальній діяльності. Пояснити такий вислів «Практика – критерій істини».

Відповідаючи на четверте питання студент повинен показати складну структуру пізнання: визначити його **види і рівні**. **Види:** чуттєве (відчуття, сприйняття, уявлення); раціональне (раціо – розум), яке базується на абстрактному мисленні (поняття, судження, умовивід). Рівні: емпіричний,

теоретичний. Студент також повинен показати взаємозв'язок видів і рівнів пізнання, тобто довести, що пізнання є цілісна система.

У п'ятому питанні студент повинен показати генезис (розвиток) пізнання в історичній ретроспективі та його сучасний стан. При цьому підкріплюючи свою доповідь конкретними прикладами. Визначити, що таке науково-технічний прогрес. Показати також протиріччя, які виникають в процесі пізнання. Обґрунтувати безперервність процесу пізнання.

Опрацювати матеріали:

1. Людська діяльність // В кн. Щерба С.П. Філософія // Електронний ресурс.
1) <https://westudents.com.ua/knigi/629-filosofya-scherba-sp.html>
2) <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/774/40/>
2. Філософське розуміння структури людської діяльності. Реферат // Електронний ресурс. – <http://osvita.ua/vnz/reports/philosophy/12993/>
3. Пізнання як особливий вид діяльності, його структура та рівні // Електронний ресурс. – <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/philosophy/12717/>
4. Філософія. Електронний підручник. Становлення теорії пізнання // <http://pidruchniki.com/17990717/filosofiya/gnoseologiya>
5. Основні підходи до проблеми пізнання: гносеологічний оптимізм, агностицизм, скептицизм // http://pidruchniki.com/1834071962300/filosofiya/osnovni_pidhodi_problemi_piznannya_gnoseologichniy_optimizm_agnostitsizm_skeptitsizm

Фундаментальна література:

1. Алексеев В.П. Теория познания и диалектика. – М., 1991
2. Ильин В.В. Теория познания: Введение, общие проблемы. – М., 1994
3. Первой В.П., Шашурина Г.В. Теория и методы науки (сущность, особенности и структура научного познания). – М.: Академия МВД России, 2000
4. Спиркин А.Г. Философия: Учеб. для вузов. – М., 2000

Самоперевірка.

1. Дайте визначення поняття «пізнання». Чи можете ви дати декілька визначення даного поняття. Яке, на вашу думку, відображає сутність даного поняття.
2. Визначте рівні пізнання, охарактеризуйте їх, покажіть їх взаємозв'язок.
3. Назвіть види пізнання та охарактеризуйте їх.
4. Що таке міф, міфологія? Яку роль вона відіграла в процесі пізнання?
5. Яку роль відіграє мистецтво в процесі пізнання?
6. Дайте визначення поняття «практика».
7. Дайте визначення термінів: відчуття, сприйняття, уявлення, поняття, судження, умовивід.

Якщо у Вас це вийшло – ви молодець!!!